

Putin autokrat dospívá

---

 politico.eu/article/vladimir-putin-autocrat-election-terrorism/

Moskevský útok radikálních islamistů mohl být budíček. Ale nezdá se, že bude.

Autor: **EVA HARTOGOVÁ**

Fotku bazénu od Michaila Metzela přes Sputnik/EFE-EPA

Nablýskaný nákupní a zábavní komplex, který postavil miliardář Aras Agalarov, byl místem, kde v roce 2013 uspořádal Donald Trump svou soutěž Miss Universe.

Dnes je ohořelá kostra koncertní síně doutnajícím svědectvím o extremismu inspirovaném cizinou a svévolné, podomácku pěstované nevědomosti.

Nejhorší ruský teroristický útok za poslední dvě desetiletí zastihl Putina v polovině povolebního kola jeho života.

Dny předtím ho povzbuzoval dav mávajících vlajkami na Rudém náměstí a dostalo se mu ovace ve stoje od elitní skupiny veřejných osobností v honosné kremelské síni svatého Ondřeje.

Jeho poselství různým skupinám bylo jedno a totéž: že Rusko vede historickou válku proti Ukrajině a že pro vítězství (což by bezpochyby bylo) byla prvořadá úplná jednota.

Stejně tak bylo chápání nepřítele; Putin v projevu k ruské Federální bezpečnostní službě (FSB) odmítl varování USA před hrozícím teroristickým útokem jako „přímé vydírání a záměr zastrážit a destabilizovat naši společnost“ a řekl svým strašidlům, aby se zaměřili na hledání „zrádců“.

Trvalo devatenáct hodin poté, co ozbrojenci sestoupili na Crocus a zabili nejméně 140 lidí, než Putin pronesl televizní projev. Do té doby se skupina Islámského státu přihlásila k útoku jako k vlastnímu a poskytla jako důkaz děsivé záběry z první ruky.

Putin však skupinu nejmenoval. Mluvil obecně o „mezinárodním terorismu“. Řekl, že čtyři podezřelí byli přistiženi při pokusu o útěk na Ukrajinu, přirovnal je k „nacistům“ a slíbil pomstu těm, kteří je „vedli“.

„Naší společnou povinností nyní, spolubojovníci na frontě, všichni občané této země, je stát pohromadě v jedné formaci,“ řekl.

V jiné galaxii mohl ohavný útok posloužit jako konečný budíček pro Rusko a vymrštít ho z jeho současné ničivé oběžné dráhy.

Ale všechny důkazy nasvědčují tomu, že Putin bude místo toho utvářet vyprávění o zvěrstvu tak, aby vyhovovalo jeho vlastním plánům jako prvního autokrata v moderních ruských dějinách.

Manipulace

Od Putinova nástupu k moci před čtvrtstoletím byly všechny volby považovány za méně svobodné a spravedlivé než ty předchozí.

Ale toto březnové hlasování, které nezávislý volební monitor Golos odsuzoval jako čistou „imitaci“, bylo kvalitativním skokem v plíživé cestě Ruska k autokracii.

Již několik měsíců před událostí různá nezávislá média informovala, že prezidentská administrativa nařídila regionálním úředníkům, aby zajistili, že Putin získá kolem 80 procent hlasů.

Toto číslo by překonalo jeho poslední výsledek v roce 2018 a podpořilo jeho tvrzení, že velká většina Rusů podporuje jeho rozsáhlou invazi na Ukrajinu.

Ve světle nesourodých, ale vytrvalých protestů v posledních měsících by to také natáhlo důvěryhodnost k bodu zlomu.

Ale místo toho, aby tyto protesty fungovaly jako přirozená brzda manipulace – tisíce Rusů vycházejících do ulic navzdory vojenské cenzuře stěží sdělují konsensus – Putinův státní aparát, jak se zdá, šel do krční páteře a dal mu 87 procent.

Trvalo devatenáct hodin poté, co ozbrojenci sestoupili na Crocus a zabili nejméně 140 lidí, než Vladimir Putin pronesl televizní projev. | Olga Maltseva/AFP prostřednictvím Getty Images

Tento výsledek, k němuž došlo měsíc po náhlé smrti Putinova nepřítele číslo jedna, Alexeje Navalného, nesděljuje pouze absenci jakékoli významné opozice, jak se zdálo být původním cílem.

Sděluje to absenci jakékoli opozice.

Jak shrnul prokremelský bulvární deník [Moskovskij Komsomlets](#) na titulní straně pro ty čtenáře, kteří instinktivně nepochopili dogma za číslem: „Rusko je Putin“.

„Nyní bylo uznáno a oficiálně prokázáno, že proti prezidentovi nemůže být žádná opozice (ani její náznak),“ píše se dále v článku.

Znamená to také definitivní rozchod s érou, během níž se Kreml snažil udržet pečlivě připravenou fasádu demokracie nad nestoudným předváděním Putinovy moci.

Pro Temura Umarova se „cítí jako doma,“ řekl POLITICO v telefonickém rozhovoru z Taškentu v Uzbekistánu.

Výsledek voleb přišel měsíc po náhlé smrti nepřítele číslo jedna Vladimira Putina, Alexeje Navalného. | AFP přes Getty Images

Expert na Střední Asii a kolega z Carnegie Russia Eurasia Center v Telegramu [porovnával](#) Putinův drtivý výsledek s výsledky autokratických vůdců v různých bývalých sovětských zemích.

Putinovo vítězství se umístilo někde za náskokem vedoucích představitelů Ázerbájdžánu (92,12) a Tádžikistánu (90,92), ale předběhlo Běloruska Alexandra Lukašenka (80,20).

Umarov řekl, že Putin mu dnes nejvíce připomíná siláka Uzbekistánu Islama Karimova (90,39 procenta v roce 2015), který se téměř tři desetiletí držel u moci centralizací veškeré kontroly a nemilosrdným potlačováním disentu.

Ale také to vedlo k tomu, že trpěl „klamnými představami“ o stavu věcí ve své zemi, protože podřízení se obávali sdílení jakýchkoli informací, které by mohly být považovány za negativní, řekl Umarov.

Dodal, že ačkoli mezi autokraciemi ve středoasijských zemích a dnešním Ruskem existují jasné paralely, je zde také důležitý rozdíl.

Několik dní před teroristickým útokem Crocus řekl, že „tyto země nedeklarovaly tak závratné výsledky po pokusu o převrat, smrti velmi oblíbeného opozičního vůdce ve vězení, lidí vycházejících na protest nebo po válce, která způsobila země pod tlakem.“

"Spíše než odrazem skutečné konsolidace to vypadá, jako by se Putin snažil přehnaně kompenzovat destabilizovanou situaci ve své zemi," řekl Umarov.

Ne ISIS

Dva dny po útoku se v televizi znovu objevil sebevědomější Putin. Tentokrát hovořil o „radikálních islamistech“, kteří jednali podle pokynů „neonacistického kyjevského režimu“.

V té době už jeho propagandisté našli viníky na Ukrajině, v Británii a Spojených státech, kteří zřejmě využili radikální islamisty, aby zakryli stopy.

"Hluboko uvnitř kolektivního Západu námi vždy pohrdal a cítil nenávist hraničící s přáním smrti," napsala prominentní televizní osobnost Tina Kandelaki.

Komentátor ruské státní televize označil útok za „podpis evropského nacismu“.

Jiný publicista obvinil „zahraniční agenty“, což je termín používaný ke stigmatizaci Rusů, kteří jsou kritickými pro Kreml, že stojí za incidentem.

Odpůrci Kremlu nebo lidé s alternativním životním stylem byli označováni za teroristy a extremisty. | Mladen Antonov/AFP přes Getty Images

To zapadá do trendu, který viděl, že odpůrci Kremlu nebo ti s alternativním životním stylem jsou označováni za teroristy a extremisty; spletenec pojmů, který, jak mnozí nyní tvrdí, mohl usnadnit útok Crocus tím, že odvedl pozornost bezpečnostních služeb.

„Stejní lidé, kteří mají monitorovat potenciální teroristy, se také zabývali případy lidí, kteří byli obviněni z ospravedlňování terorismu na obranu Ukrajiny nebo pronásledování příslušníků určitých náboženských menšin,“ řekl Alexander Verkhovsky z výzkumného centra pro extremismus SOVA. POLITIKA.

"Je tu jen tolik kapacity," řekl.

Hra na obviňování byla doprovázena neskryvanou touhou po pomstě. Záběry podezřelých ozbrojenců, kteří je ukazují, jak jsou mučeni tím, co se zdálo být bdělými, byly široce rozšířeny předními představiteli kremelských médií.

Jednomu z podezřelých bylo nafilmováno, jak mu bylo uříznuto ucho a následně mu bylo vtlačeno do úst. Blogger pak dal zakrvácený nůž do aukce. Další podezřelý zřejmě postrádal oko a byl přivezen k soudu na invalidním vozíku sotva při vědomí.

Zdá se, že to vše je navrženo tak, aby odvádělo pozornost od jakékoli veřejné diskuse o skutečné odpovědnosti za selhání, která zřejmě přispěla ke zvěrstvu a jeho rozsahu – včetně chybných kroků zpravodajských služeb, pomalé policejní reakce a zamčených dveří, které znamenaly, že návštěvníci koncertů nemohli uniknout.

Snaha ovládat vyprávění sahá daleko. Na některých místech místní úřady nařídily státním úředníkům, aby pokládali květiny a navštěvovali provizorní pamětní místa, stejně jako jim nařídily, aby volili dříve tento měsíc, a to navzdory velkému (a spontánnímu) přílivu solidarity po celé zemi, který to pravděpodobně učinil zbytečným.

Útok však odhaluje Putina, jehož slibem od zahájení úplné invaze na Ukrajinu bylo zachování normálu. Namísto toho, aby se jeho státní aparát zabýval skutečnou zranitelností Ruska, je ještě více než dříve motivován k tomu, aby demonstroval svou totální kontrolu.

Na to doplatí obyčejní Rusové, nemluvě o sousedech země.

Mezitím se nezdá, že by Putinovi stoupenci truchlili, když nechali demokracii za sebou. „Podporuji spravedlivé volby, kdykoli jsou relevantní,“ řekla POLITICO 22letá Sofia Nekrasová, která volila Putina.

"Ale v době, kdy bojujeme proti západním zbraním a žoldákům, jako země nepotřebujeme demokracii."